

บันทึก

เรื่อง การโอนกิจการแพขนานยนต์ข้ามทะเลสาบสงขลาของกรมทางหลวง
ให้องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

กรมทางหลวง ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ คค ๐๖๐๖/๙๐๒๐ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๓๑ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยกรมทางหลวงจะเลิกกิจการแพขนานยนต์ข้ามทะเลสาบสงขลาและจะโอนกิจการทั้งหมดให้แก่องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) โดยจะโอนทรัพย์สินในส่วนที่เป็นสังหาริมทรัพย์ซึ่งประกอบด้วยเรือขนานยนต์พร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๔ ลำ เครื่องมือและอะไหล่บัตรโดยสาร ตลอดจนวัสดุยานพาหนะต่าง ๆ ให้แก่องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) ตามนโยบายของกระทรวงคมนาคมที่จะสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในพื้นที่

ในการโอนกิจการแพขนานยนต์ดังกล่าว กรมทางหลวงพิจารณาเห็นว่าอาจมีปัญหาในข้อกฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ว่าด้วยกฎหมายเกี่ยวกับทางหลวง ซึ่งได้ให้คำจำกัดความว่า ““ทางหลวง” หมายความว่า ทางหรือถนนซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจรสาธารณะทางบก ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดินหรือใต้หรือเหนืออสังหาริมทรัพย์อย่างอื่นนอกจากทางรถไฟ และให้หมายความรวมทั้งที่ดิน พืช พันธุ์ไม้ทุกชนิด สะพาน ท่อหรือรางระบายน้ำ อุโมงค์ ร่องน้ำ กำแพงกันดิน เขื่อน รั้ว หลักสำรวจ หลักเขต หลักระยะป้ายจราจร เครื่องหมายจราจร เครื่องหมายสัญญาณ เครื่องสัญญาณไฟฟ้า เครื่องแสดงสัญญาณ เรือสำหรับขนส่งข้ามฟาก ท่าเรือสำหรับขึ้นหรือลงรถ และอาคารหรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์งานทาง บรรดาที่ได้จัดไว้ในเขตทางหลวงและเพื่อประโยชน์แก่งานทางนั้นด้วย” ดังนั้นท่าเรือและแพขนานยนต์ข้ามทะเลสาบสงขลาจึงเป็นทางหลวงตามข้อกฎหมายดังกล่าว

กรมทางหลวงจึงหารือว่า การโอนกิจการท่าเรือและแพขนานยนต์ข้ามทะเลสาบสงขลาให้องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจและไม่มีอำนาจหน้าที่ควบคุมทางหลวงและงานทาง จะดำเนินการได้หรือไม่ เพียงใด

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงคมนาคม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมทางหลวง) และผู้แทนองค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.) แล้ว ตามข้อเท็จจริงที่ผู้แทนทุกฝ่ายชี้แจงปรากฏว่า กรมทางหลวงจะเลิกกิจการแพขนานยนต์ข้ามทะเลสาบสงขลาตามเงื่อนไขของแหล่งเงินทุน และกระทรวงคมนาคมมีนโยบายที่จะให้ ร.ส.พ. ดำเนินกิจการแพขนานยนต์ดังกล่าวต่อไป โดยกรมทางหลวงตกลงยกทรัพย์สินที่ใช้ดำเนินการในส่วนที่เป็นสังหาริมทรัพย์ คือ เรือขนานยนต์ที่ใช้ขนส่งข้ามฟากพร้อมอุปกรณ์ จำนวน ๔ ลำเครื่องมือและอะไหล่ บัตรโดยสาร ตลอดจนวัสดุยานพาหนะต่าง ๆ ให้ ร.ส.พ. โดยไม่คิดมูลค่า คณะกรรมการ

กฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) เห็นว่า การที่กรมทางหลวงจะไม่ดำเนินกิจการเรือขนส่งข้ามฟากต่อไปนั้น เป็นการเลิกกิจการ เมื่อกรมทางหลวงเลิกกิจการนี้แล้ว ร.ส.พ. ซึ่งเป็นองค์การที่มีวัตถุประสงค์ในการอำนวยความสะดวกการขนส่งทุกชนิดย่อมดำเนินกิจการเรือขนส่งข้ามฟากนี้ได้โดยมิใช่เป็นการรับโอนกิจการจากกรมทางหลวงและถึงแม้ว่าเรือสำหรับขนส่งข้ามฟากจะเป็น”ทางหลวง”ตามคำนิยามในข้อ ๒^๑ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ ซึ่งให้หมายความรวมถึงเรือขนส่งข้ามฟากที่ได้จัดไว้เพื่อประโยชน์แก่งานทางด้วยก็ตาม เมื่อกรมทางหลวงเลิกกิจการดังกล่าวแล้วเรือขนส่งข้ามฟากจึงมิใช่สิ่งที่ได้จัดไว้เพื่อประโยชน์แก่งานทางต่อไป จึงมิใช่เป็น “ทางหลวง” ตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงอีกต่อไป แต่เป็น “พัสดุ” ซึ่งกรมทางหลวงสามารถจำหน่ายให้ ร.ส.พ.ต่อไปได้ตามข้อ ๙๓^๒ (๓) แห่ง

^๑ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

ข้อ ๒ ในประกาศของคณะปฏิวัติ

“ทางหลวง” หมายความว่า ทางหรือถนนซึ่งจัดไว้เพื่อประโยชน์ในการจราจรสาธารณะทางบก ไม่ว่าในระดับพื้นดิน ใต้หรือเหนือพื้นดิน หรือใต้หรือเหนือสิ่งทึบหรือสิ่งอื่นนอกจากทางรถไฟ และให้หมายความรวมถึงที่ดิน พืช พันธุ์ไม้ทุกชนิด สะพาน ท่อหรือรางระบายน้ำ อุโมงค์ ร่องน้ำ กำแพงกันดิน เขื่อน รั้ว หลักสำรวจ หลักเขต หลักระยะป้ายจราจร เครื่องหมาย สัญญาณ เครื่องสัญญาณไฟฟ้า เครื่องแสดงสัญญาณ เรือสำหรับขนส่งข้ามฟาก ท่าเรือสำหรับขึ้นหรือลงรถ และอาคารหรือสิ่งอื่นอันเป็นอุปกรณ์งานทางบรรดาที่ได้จัดไว้ในเขตทางหลวงและเพื่อประโยชน์แก่งานทางนั้นด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๑

ส่วนที่ ๓

การจำหน่าย

ข้อ ๙๓ หลังจากการตรวจสอบแล้ว พัสดุใดหมดความจำเป็นหรือหากใช้ราชการต่อไปจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก ให้เจ้าหน้าที่พัสดุเสนอรายงานต่อหัวหน้าส่วนราชการเพื่อพิจารณาสั่งให้ดำเนินการตามวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ขาย ให้ดำเนินการขายโดยวิธีทอดตลาดก่อน แต่ถ้าขายโดยวิธีทอดตลาดแล้วไม่ได้ผลดี ให้หาวิธีที่กำหนดเกี่ยวกับการซื้อมาใช้โดยอนุโลม เว้นแต่การขายพัสดุครั้งหนึ่งซึ่งมีราคาซื้อหรือได้มารวมกันไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จะขายโดยวิธีตกลงราคาโดยไม่ต้องทอดตลาดก่อนก็ได้

การขายให้แก่ส่วนราชการ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจ ให้ขายโดยวิธีตกลงราคา

(๒) แลกเปลี่ยน ให้ดำเนินการตามวิธีการแลกเปลี่ยนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

(๓) โอน ให้โอนแก่ส่วนราชการ หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นหรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การ สถานสาธารณกุศลตามมาตรา ๔๗(๗) แห่งประมวลรัษฎากร ทั้งนี้ให้มีหลักฐานการส่งมอบไว้ต่อกันด้วย

(๔) แปรสภาพหรือทำลาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนด

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบฯ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๑ เนื่องจากเป็นพัสดุที่หมดความจำเป็นแล้ว

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์
(นายอมร จันทสมบุรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๓๑

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยปกติให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่หัวหน้าส่วนราชการสั่งการ และสำหรับราชการบริหารส่วนภูมิภาคจะต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้าส่วนราชการเจ้าของงบประมาณก่อนด้วย